

РЕШЕНИЕ

№ 2582

гр. София, 29.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Б СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Любомир Василев

Членове: Калина Анастасова
Стойчо Попов

при участието на секретаря Донка М. Шулева
като разгледа докладваното от Калина Анастасова Въззивно гражданско дело
№ 20221100504506 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С Решение № 1906 от 11.03.2022 г. по гр.д. № 34439 от 2021 г. по описа на СРС, 127 с-в, е признато за установено по предявен от Д. З. С., ЕГН ***** и В. Т. С., ЕГН *****, и двамата с адрес в гр. София, ж.к. ***** против „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „*****“ отрицателен установителен иск, че Д. З. С. не дължи на ответника сумата в размер на 1825,76 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 241,58 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., както и че В. Т. С. не дължи на ответника сумата в размер на 608,59 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 80,53 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., за които суми е издаден изпълнителен лист от 17.02.2016 г. по гр. д. № 15683/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 81 състав, за принудително събиране на които суми срещу ищците е образувано изп. дело № 20218630400284 по описа на ЧСИ С.Х..

В срок е подадена въззивна жалба от ответника „Т.С.“ ЕАД срещу решението с изложени доводи за неправилност, поради противоречие с материалния закон и необоснованост. Счита, че неправилно районният съд е приел за погасено процесното

вземане без да съобрази че поради обявяване извънредното положение на територията на Република България времето, през което спират да текат определени-изрично посочени срокове, вкл. давностните. В случая за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. давност за вземането не е текла. Като не е съобразил това с постановеното решение, а е приел че давността настъпва на 19.01.2021 г. съдът е постановил неправилно решение. Поддържа, че към момента на образуване на изпълнителното дело 28.01.2021 г. не е бил изтекъл петгодишния давностен срок за вземанията. С оглед това неправилно исквете са били уважени.

Отправя искане за отмяна на решението на СРС като неправилно и отхвърляне на исквете. Претендира разноски.

Въззиваемата страна В. Т. С., лично и като правоприемник на починалата в хода на процеса ответница Д. З. С. /поч. на 01.03.2022 г./ е подал писмен отговор, в който оспорва въззивната жалба като неоснователна. Посочва, че съдебното решение, с което е установено задължението е влязло в законна сила на 19.01.2016 г., като от този момент е започнала да тече предвидената от закона петгодишна давност. И при съобразяване обаче на времето, през което поради обявеното извънредно положение в страната е спряла да тече давността за вземанията отново се налага извод за погасяването им. Последното, поради това че по образуваното изпълнително дело не са били предприети такива същински изпълнителни действия, които да прекъснат давността. И при уважаване доводите на въззивника за броене на петгодишния срок съобразно чл.3 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение постановеното от СРС решение се явява правилно и законосъобразно.

Моли да бъде постановено решение, с което да бъде потвърдено като правилно постановеното от СРС решение. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди доводите във въззивната жалба относно атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

С постановеното решение, СРС е приел, че след влизане в сила на съдебното решение № I - 43 - 32/30.03.2014 г. по гр. д. № 61066/2012 г. по описа на Софийски районен съд, Първо гражданско отделение, 43 състав на 19.01.2016 г. до образуване на

изпълнителното дело на 28.01.2021 г. /изп. дело № 20218630400284 по описа на ЧСИ С.Х./ е изтекла приложимата петгодишна погасителна давност за вземанията. С оглед това е приел, че погасителната давност за установените със съдебния акт вземания е изтекла към посочения момент, доколкото в производството не е установено спиране и/или прекъсване на давността.

Настоящият състав намира постановеното от СРС, 127-ми състав, решение за валидно, допустимо и неправилно. Във връзка с доводите във въззивната жалба, съдът намира следното:

Разпоредбата на чл.439 ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Съответно нормата на чл.117, ал.2 ЗЗД регламентира, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години.

В случая паричното вземане на ответника спрямо ищците е установено със съдебно решение, което е влязло в законна сила на 19.01.2016 г. / Решение № I - 43 - 32/30.03.2014 г. постановено по гр. д. № 61066/2012г. по описа на Софийски районен съд, Първо гражданско отделение, 43 състав/, от която дата тече петгодишен погасителен давностен срок съобразно указанията на чл.117, ал.2 ЗЗД. Към момента на образуване на изп. дело № 20218630400284 по описа на ЧСИ С.Х. на 19.01.2016 г. по молба на вискателя „Т.С.“ ЕАД въз основа на издадения изпълнителен лист по ч. гр. д. № 15683/2012 г. по описа на Софийски районен съд не е бил изтекъл предвидения от закона петгодишен погасителен давностен срок за вземанията.

Последното, поради това че с разпоредбата на чл.3 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (в сила от 14.05.2020 г.) за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. давност за вземането не е текла. Доводите на въззивника в посочения смисъл, съдът намира за основателни.

Съгласно § 13 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (в сила от 14.05.2020 г.), сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на закона в "Държавен вестник".

В случая, давностният срок е спрял да тече на 13.03.2020 г. и е продължил да тече считано от 22.05.2020 г., т.е. след образуване на изпълнителното дело.

С ТР № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС – т. 10, е прието, че когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на две години и изпълнителното производство е прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие. Според мотивите на същото тълкувателно решение прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ /независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя и или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане на вискателя, съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ/ - насочването на изпълнението чрез налагане на запор или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършване на опис и оценка на вещ, назначаването на pazач, насрочването и извършването на продан и др. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Прието е, че не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др. Със същото ТР е прието, че прекъсването на давността с предявяването на иск и др. действия по чл.116 б. "б" ЗЗД и прекъсването на давността с предприемането на действия за принудително изпълнение по чл. 116 б. "в" ЗЗД са уредени по различен начин, че законодателят е уредил отделно хипотезата на чл.116 б. "в" ЗЗД относно давността в принудителното изпълнение, без да възпроизведе правилата за спиране и отпадане на ефекта на прекъсването в исковия процес, че тези правила са неприложими при прекъсването на давността с предприемането на действия за принудително изпълнение по чл. 116 б. "в" ЗЗД не защото ефектът на спирането в този случай настъпва безвъзвратно, а защото в този случай няма спиране на давността, нито отпадане на ефекта на прекъсването. Прието е също, че при изпълнителния процес давността се прекъсва многократно с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие, изграждащо съответния способ. Посочено е, че искането да бъде приложен отделен изпълнителен способ прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, но по изричната разпоредба на закона давността се прекъсва с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение. Прието е, че нова давност започва да тече с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение. Съгласно разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД, давността е винаги петгодишна, ако вземането е установено със съдебно решение.

Според даденото с ППВС № 3/1980 г. тълкуване образуването на

изпълнителното производство прекъсва давността, а докато трае изпълнителното производство давност не тече. С т. 10 от горепосоченото Тълкувателно решение е дадено противоположно разрешение като е прието, че в изпълнителното производство давността се прекъсва с всяко действие по принудително изпълнение, като от момента на същото започва да тече нова давност, но давността не спира. С Решение № 170 от 17.09.2018 г. на ВКС по гр. дело № 2382/2017 г., IV г. о., ГК и Решение № 51 от 21.02.2019 г. на ВКС по гр. дело № 2917/2018 г., IV г. о., ГК, е прието, че прилагането на даденото с посоченото Тълкувателно решение тълкуване за период преди постановяването му би имало за последица погасяване по давност на дадени вземания, които са били предмет на изпълнителни производства, но по тях не са предприемани действия за период по-голям от този срок. С оглед на това давността ще се счита изтекла със задна дата преди момента на постановяване на тълкувателното решение, но въз основа на даденото с него тълкуване, което би довело и до несъобразяване на действащото към този момент ППВС. Поради това даденото с отмененото тълкувателно ППВС и Тълкувателното решение тълкуване на правната норма следва да намери приложение и след отмяната на същото, когато спорът се отнася до последиците от нормата, които са били реализирани за период преди отмяната на тълкувателния акт, като новото Тълкувателно решение ще се прилага от този момент за в бъдеще. С оглед на това извършената с т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. на ВКС по тълк. дело № 2/2013 г., ОСГТК, отмяна на ППВС № 3 от 18.11.1980 г. поражда действие от датата на обявяването на Тълкувателното решение, като даденото с т. 10 от Тълкувателното решение разрешение се прилага от тази дата и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства, но не и за тези, които са приключили преди това. В този смисъл е и постановеното Решение № 37 от 24.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2020 г., IV г. о., ГК, докладчик председателят Б.Б., което се споделя от настоящия състав. Поради това и по време на образуваното изпълнително производство до 26.06.2015 г. за вземанията по издадения срещу длъжника изпълнителен лист давност не е текла - така по смисъла на ППВС № 3/1980 г. обявено за изгубило сила с ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, считано от 26.06.2015 година. В този смисъл е постановеното по реда на чл.290 ГПК Решение № 170 от 17.09.2018 г. по гр. д. № 2382/2017 г., на ВКС, ГК, IV ГО, което се възприема от настоящия състав.

За заварените като висящи от ТР № 2/26.06.2015 г. на ВКС, ОСГТК производства по принудително изпълнение и спрямо осъществените по тях факти до посочената дата следва да намери приложимост задължителното тълкуване, дадено с ППВС № 3/18.11.1980 г., според което през времетраенето на изпълнителното производство - от датата на образуването му, до датата на приемане на последващия тълкувателен акт (придаващ различно обвързващо тълкуване на последиците на давността при висящност на изпълнителния процес), погасителната давност е спряла. Както

доктрината, така и съдебната практика несъмнено са приемали, вкл. и преди ТР № 2/2015 г. на ВКС, ОСГТК, че в случаите, когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на 2 години, изпълнителното производство се прекратява на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, поради т. нар. "перемпция" и то по силата на закона, независимо дали съдебният изпълнител е издал постановление в този смисъл, имащо декларативно, а не конститутивно действие. Различието е относно датата, от която започва да тече новата погасителна давност за вземането в тези случаи (според постановките по т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. на ВКС, ОСГТК това е датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие). Ако е налице осъществен състав по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК към дата, предхождаща датата 26.06.2015 г., новата погасителна давност за вземането по чл. 117, ал. 1 ЗЗД започва да тече от датата на изтичане на горния релевантен (двугодишен) срок, като при съдебно установено вземане срокът ѝ е всякога пет години (чл. 117, ал. 2 ГПК).

В случая са приложими разясненията дадени с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. на ВКС, ОСГТК. При съобразяване доказателствата, които са част от приложеното изпълнително дело, съдът намира, че с налагането на заповед за вземания по банковите сметки на длъжниците – ищци в настоящето производство на 23.03.2021 г. е била прекъсната давността за вземанията на ответника по издадения изпълнителен лист - чл.116 б. "б" ЗЗД. Както правилно е отбелязал жалбоподателят в своите правни и фактически доводи, след влизане в сила на съдебното решение, с което са установени задълженията на ищите на 19.01.2016 г. до извършване на същински изпълнителни действия по образуваното изпълнително дело на 23.03.2021 г. не е изтекла предвидената от закона петгодишна погасителна давност за вземанията. При съобразяване, че със Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (в сила от 14.05.2020 г.) давността за вземанията е била спряна за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г., то, давността за вземанията /пет години/ би изтекла на 25.03.2021 г. /65 дни – период на спиране течение на давностния срок/. Преди изтичане на този период обаче, както се установява от наложените заповеди по банкови сметки на длъжниците в НОИ, Банка ДСК ЕАД и Първа инвестиционна банка АД на 23.03.2021 г. по образуваното изпълнително дело са били извършени същински изпълнителни действия, които са прекъснали давността. Поради това и с оглед дадените разяснения с т. 10 от Тълкувателно решение 2/26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. по описа на ОСГТК на ВКС с тези изпълнителни действия от 23.03.2021 г. е била прекъсната давността за вземанията и е започнал да тече нов срок. След тази молба до датата на подаване на исковата молба на 16.06.2021 г. не е изтекла погасителната давност за вземанията.

По изложените съображения въззивният съд счита, че вземанията, за които е образувано изпълнителното производство не са погасени по давност и предъявените

отрицателни установителни искове по чл.439 ГПК подлежат на отхвърляне.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции не съвпадат, обжалваното решение следва да бъде отменено като неправилно, а подадената въззивна жалба - уважена.

По разноските:

С оглед изхода на спора, на основание чл.78, ал.3 и ал.8 ГПК в полза на въззивника следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100.00 лв. и разноски за заплатена държавна такса за настоящата инстанция в размер на 55.12 лв., както и разноски за възнаграждение за юрисконсулт за първата инстанция в размер на 100.00 лв.

Така мотивиран, Софийски градски съд,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1906 от 11.03.2022 г. по гр.д. № 34439 от 2021 г. по описа на СРС, 127 с-в, с което е признато за установено по предявени от Д. З. С., ЕГН ***** и В. Т. С., ЕГН *****, и двамата с адрес в гр. София, ж.к. ***** против „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „*****“ отрицателни установителни искове по чл.439 ГПК, за признаване за установено, че Д. З. С. не дължи на ответника сумата в размер на 1825,76 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 241,58 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., както и че В. Т. С. не дължи на ответника сумата в размер на 608,59 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 80,53 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., за които суми е издаден изпълнителен лист от 17.02.2016 г. по гр. д. № 15683/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 81 състав, за принудително събиране, на които суми срещу ищците е образувано изп. дело № 20218630400284 по описа на ЧСИ С.Х., както и в частта на разноските, с която на основание чл.78, ал.1 ГПК „Т.С.“ ЕАД, ЕИК ***** е осъдена да заплати на Д. З. С., ЕГН ***** и В. Т. С., ЕГН *****, сумата в размер на 410,26 лева, представляваща сторени съдебни разноски и **ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователни предявените от Д. З. С., ЕГН ***** /починала в хода на процеса и заместена от своя правопреемник В. Т. С., ЕГН *****/ и В. Т. С., ЕГН *****, и двамата с адрес в гр. София, ж.к. ***** против „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „*****“ отрицателни установителни искове по чл.439 ГПК за признаване за

установено, че Д. З. С. /починала в хода на процеса и заместена от своя правопреемник В. Т. С., ЕГН *****/ не дължи на ответника сумата в размер на 1825,76 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 241,58 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., както и че В. Т. С. не дължи на ответника сумата в размер на 608,59 лева, представляваща незаплатена цена на доставена топлинна енергия за периода от месец юни 2009 г. до месец април 2011 г. и сумата в размер на 80,53 лева, представляваща лихва за забава за периода от 31.07.2009 г. до 04.07.2012 г., за които суми е издаден изпълнителен лист от 17.02.2016 г. по гр. д. № 15683/2012 г. по описа на Софийски районен съд, 81 състав, за принудително събиране, на които суми срещу ищите е образувано изп. дело № 20218630400284 по описа на ЧСИ С.Х..

ОСЪЖДА Д. З. С., ЕГН *****/починала в хода на процеса и заместена от своя правопреемник В. Т. С., ЕГН *****/ и В. Т. С., ЕГН *****, да заплатят на „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, на основание чл.78, ал.3 и ал.8 ГПК сумата 100.00 лв. – разноси за възнаграждение за юрисконсулт за въззивната инстанция и разноси за заплатена държавна такса за въззивната инстанция в размер на 55.12 лв., както и разноси за възнаграждение за юрисконсулт за първата инстанция в размер на 100.00 лв.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____